

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Departament Zdrowia

KZD.410.001.04.2020

Maja Anna Ruszpel
Fundacja INSPIRATORNIA
Ul. Zielone Zacisze 3 lok.111
03-294 Warszawa

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/20/001 wykorzystanie dotacji otrzymanych z Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych na realizację zadań w 2019 r.

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
T +48 22 444 55 17, F +48 22 444 55 61
kzd@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Fundacja INSPIRATORNIA ul. Zielone Zacisze 3 lok. 111, 03-294 Warszawa (dalej: „Fundacja”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Maja Anna Ruszpel, Prezes Zarządu Fundacji, od dnia 15 czerwca 2010 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Zdrowia
Kontroler	1. Tomasz Stawicki, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr: KZD/9/2020 z dnia 21 lutego 2020 r. (akta kontroli str.1)

II. Cel i zakres kontroli

Cel kontroli	Celem kontroli było dokonanie oceny wykorzystania przez Fundację środków dotacji celowych pozyskanych ze środków publicznych (część 46 – Zdrowie, dział 851 – pozostała działalność), na realizację zadań określonych w art. 88 ust. 4 pkt 1-5 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych ² pod względem legalności i gospodarności.
Zakres kontroli	Podstawą sformułowania oceny wymienionych wyżej obszarów były ustalenia dokonane w wyniku następujących działań kontrolnych: <ul style="list-style-type: none">– analizy wykorzystania i rozliczenia wybranych dotacji,– analizy realizacji zadań oraz efektów uzyskanych w wyniku wydatkowania dotacji,– szczegółowej kontroli wybranej próby wydatków finansowanych ze środków dotacji celowych,– poprawności sporządzania sprawozdań z realizacji zadań i rozliczenia dotacji. Opis ustaleń kontrolnych przedstawiono w części IV. <i>Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej kontrolowanej działalności.</i>

¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, ze zm., dalej: ustawa o NIK.

² Dz. U. z 2019 r. poz. 847, ze zm., dalej: ustawa o grach hazardowych.

III. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykorzystanie środków dotacji przyznanych Fundacji ze środków publicznych

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Dotacje wydatkowane zostały na zadania publiczne, określone w art. 88 ust. 4 pkt 1-5 ustawy o grach hazardowych, powierzone przez Dyrektora Krajowego Biura ds. Przeciwdziałania Narkomanii, (dalej Biuro) na podstawie umów o udzielenie dotacji, z zachowaniem zasad prawidłowego gospodarowania środkami publicznymi. Stwierdzono jedynie trzy przypadki niewielkich opóźnień w regulowaniu płatności wobec kontrahentów, które nie spowodowały dodatkowych kosztów z tytułu odsetek oraz jeden przypadek niedochowania terminu zwrotu kwoty niewykorzystanej dotacji stanowiącej 0,11% przyznanej kwoty.

IV. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe kontrolowanej działalności

W 2019 roku Fundacja otrzymała dotacje celowe wynikające z umów na realizację zadań, finansowanych ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, o numerach nr: 26/HE/2019, 32/HB/2019, 33/HB/2019, 34/HB/2019, 35/HB/2019⁴, 187/BO/H9/2019⁵.

1. Na podstawie umowy nr 26/HE/2019, zmienionej aneksem nr 1 z dnia 18 lutego 2019 r. modyfikującym numer konta bankowego, przyznano Fundacji dotację w kwocie 83 900 zł na realizację zadania publicznego⁶ pn: „Przeprowadzenie projektów szkoleniowych adresowanych do operatorów gier losowych, ukierunkowanych na promowanie odpowiedzialnego i kontrolowanego grania oraz rozpoznawanie symptomów grania problemowego i patologicznego”, realizowanego w ramach Narodowego Programu Zdrowia zadanie 5.2.1. pkt 3 Szkolenie przedstawicieli zawodów mających kontakt z osobami uzależnionymi lub zagrożonymi uzależnieniami behawioralnymi (m. in. osoby pracujące z dziećmi i młodzieżą, operatorzy gier losowych, pracownicy socjalni, itp.). Nazwa własna projektu: „Zakłady bukmacherskie pod kontrolą – bezpieczne społeczeństwo bezpieczna rodzina”.

Zakres przedmiotowy zadania obejmował:

- szkolenia dla pracowników siedmiu firm oferujących zakłady bukmacherskie,
- wydanie podręcznika pt. „Odpowiedzialna gra – zakłady bukmacherskie” adresowanego do pracowników firm oferujących zakłady wzajemne,
- powstanie informacji prasowych o celach i sposobach realizacji projektu.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę w formie opisowej.

⁴ Zawartych w dniu 2 stycznia 2019 r. pomiędzy Ministrem Zdrowia reprezentowanym przez Piotra Jabłońskiego – Dyrektora Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii (dalej KBPN) i Fundacją Inspiratoria reprezentowaną przez Maję Annę Ruszpel – Prezesa Zarządu Fundacji i Dominikę Krzywotulską-Grydlik – Członka Zarządu Fundacji.

⁵ Zawartej w dniu 2 stycznia 2019 r. pomiędzy Ministrem Zdrowia reprezentowanym przez Piotra Jabłońskiego – Dyrektora Krajowego Biura do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii i Fundacją Inspiratoria reprezentowaną przez Maję Annę Ruszpel.

⁶ Określonego w art. 88 ust 4 pkt 4 ustawy o grach hazardowych.

Zadanie realizowane było w okresie od 14 lutego 2019 r. do 30 października 2019 r. Całkowity koszt jego realizacji określono na kwotę 88 375 zł, w tym wkład własny w wysokości 2 475 zł (środki finansowe) oraz 2 000 zł jako wartość wkładu osobowego⁷.

(akta kontroli str. 808-878)

Dotacja celowa, przyznana na podstawie umowy nr 26/HE/2019 została wykorzystana w 96,86%, tj. w wysokości 81 268,76 zł. Zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji celowej przyznanej na realizację zadania w wysokości 2 631,24 zł dokonano w dniu 15 listopada 2019 r.

(akta kontroli str. 55-64,80, 1342)

Biuro przyjęło wyjaśnienie Fundacji dotyczące przyczyn zwrotu niewykorzystanej części dotacji oraz przyczyn wcześniejszego dokonania wydatku, niż wynikało to z wystawionego dokumentu księgowego.

(akta kontroli str. 91, 916-927)

W szkoleniach, zorganizowanych w dniach 15 - 19 kwietnia 2019 r. i 7 - 11 października 2019 r., udział wzięło łącznie 147 uczestników z siedmiu firm oferujących zakłady bukmacherskie, tj.: Fortuna, Totolotek, Forbet, Totalbet, LV Bet, E-Toto, Betfan. Uczestnicy szkoleń otrzymali wydrukowane broszury edukacyjne. Dodatkowo do firm zajmujących się zakładami bukmacherskimi broszury, w formacie PDF, rozesłano drogą elektroniczną.

Fundacja przeprowadziła ewaluację zadania „Zakłady bukmacherskie pod kontrolą – bezpieczne społeczeństwo, bezpieczna rodzina”. Ewaluację przeprowadzono przy pomocy ankiet PRE i POST, które badały wiedzę i przekonania uczestników oraz zmianę tych przekonań pod wpływem przebytych szkoleń. Cele programu zostały osiągnięte a wyniki ewaluacji przedstawione w raporcie ewaluacyjnym. Materiały edukacyjne zamieszczone zostały w Poradniku na stronie internetowej Fundacji: <https://www.fundacja-inspiratornia.pl/odpowiedzialna-gra>

(dowód: akta kontroli str. 1022-1030, 1275-1280, 1290-1323)

2. Na podstawie umowy nr 32/HB/2019⁸, przyznano Fundacji dotację w kwocie 47 200 zł na realizację zadania publicznego⁹ pn. „Realizacja działań służących upowszechnianiu wiedzy z zakresu uzależnień behawioralnych, w tym opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień behawioralnych”, realizowanego w ramach Narodowego Programu Zdrowia zadanie 5.2.2. pkt 1 Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym m.in. prowadzenie kampanii społecznych, wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych. Nazwa własna projektu: „Z misją i edukacyjnie o uzależnieniach behawioralnych w Polskim Radiu”. Zakres przedmiotowy umowy obejmował:
 - wyemitowanie na antenie radiowej Radia RDC trzynastu audycji radiowych przeznaczonych dla osób uzależnionych i ich rodzin,

⁷ W tym świadczeń wolontariuszy i pracy społecznej jej członków.

⁸ Zmienionej aneksem nr 1 z dnia 11.02.2019 r. modyfikującym: wysokość przyznanej dotacji, kwotę wkładu własnego Fundacji, całkowity koszt zadania publicznego, procentowy udział dotacji w całkowitym koszcie zadania publicznego, numer rachunku bankowego dla dotacji oraz kosztorys i harmonogram zadań.

⁹ Określonego w art. 88 ust 4 pkt 1 ustawy o grach hazardowych.

- reklamę audycji radiowych i komunikatów społecznych poprzez emisję spotów reklamowych promujących audycje,
- kampanię banerową prowadzoną w mediach społecznościowych, na stronie Fundacji oraz na stronie Radia RDC.

Zadanie realizowane było w okresie od 2 stycznia 2019 r. do 2 lipca 2019 r. W umowie, całkowity koszt jego realizacji określono na 53 690 zł, w tym wkład własny w kwocie 2 690 zł (środki finansowe) oraz 3 800 zł jako wartość wkładu osobowego¹⁰.

(akta kontroli str. 710-788)

Dotacja celowa przyznana na podstawie umowy nr 32/HB/2019, w wysokości 47 200 zł, została wykorzystana w całości.

(akta kontroli str. 55-64, 80, 1342)

Zadanie miało na celu zwiększenie świadomości społecznej w zakresie uzależnień behawioralnych oraz czynników chroniących przed tymi uzależnieniami. Fundacja przeprowadziła jego ewaluację. Zakładane cele zostały osiągnięte. Audycje radiowe emitowane były na terenie województw: mazowieckiego, łódzkiego, podlaskiego, lubelskiego świętokrzyskiego i kujawsko-pomorskiego. Fundacja na swojej stronie internetowej: <https://www.fundacja-inspiratornia.pl/rdc-2019-audycje>, udostępniła treść tych audycji.

(akta kontroli str. 1290-1323)

3. Na podstawie umowy nr 33/HB/2019 przyznano Fundacji dotację w kwocie 36 000 zł na realizację zadania publicznego¹¹ pn. „Realizacja działań służących upowszechnianiu wiedzy z zakresu uzależnień behawioralnych, w tym opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień behawioralnych”, realizowanego w ramach Narodowego Programu Zdrowia zadanie 5.2.2. pkt 1 Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym m.in. prowadzenie kampanii społecznych, wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych. Nazwa własna projektu: Jubileuszowa edycja konkursu dla dziennikarzy „Uzależnienia XXI wieku”.

Zakres przedmiotowy umowy obejmował: popularyzację tematyki uzależnień behawioralnych w mediach oraz zachęcanie dziennikarzy do poruszania problematyki uzależnień behawioralnych, poprzez opisywanie problemu, skutków uzależnień, popularyzację informacji dotyczącej możliwości udzielania pomocy uzależnionym. W celu realizacji projektu z udziałem dziennikarzy przeprowadzona została V edycja konkursu „Uzależnienia XXI wieku” w wyniku czego powstały reportaże, wywiady artykuły publicystyczne oraz audycje radiowe. Celem konkursu było upowszechnienie w mediach tematyki uzależnień behawioralnych, inspirowanie dziennikarzy do podejmowania w różnych formach publicystycznych tematyki uzależnień, a także uwrażliwienie społeczeństwa na problemy związane z uzależnieniami.

Zadanie realizowane było w okresie od 1 lutego 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. W umowie, całkowity koszt jego realizacji określono na kwotę

¹⁰ W tym świadczeń wolontariuszy i pracy społecznej członków.

¹¹ Określonego w art. 88 ust 4 pkt 1 ustawy o grach hazardowych.

39 843 zł, w tym wkład własny 2 043 zł (środki finansowe) oraz 1 800 zł jako wartość wkładu osobowego¹².

(akta kontroli str. 605-666)

Dotacja celowa, przyznana na podstawie umowy nr 33/HB/2019 została wykorzystana w 99,73%, tj. w wysokości 35 902,28 zł. Zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji celowej przyznanej na realizację zadania w wysokości 97,72 zł dokonano w dniu 14 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 55-64, 80, 1342)

Zakładane cele zostały osiągnięte. Fundacja przeprowadziła ewaluację zadania. Dziennikarze biorący udział w konkursie zgłosili 32 prace, z czego do finałowego etapu zakwalifikowano 15 z nich, pięciu laureatów konkursu otrzymało nagrody rzeczowe.

W konkursie wzięły udział opublikowane materiały dziennikarskie z zakresu problematyki związanej z uzależnieniami behawioralnymi.

(akta kontroli str. 1290-1323, 1295-1323, 1359-1360)

4. Na podstawie umowy nr 34/HB/2019¹³ przyznano Fundacji dotację w kwocie 47 000 zł na realizację zadania publicznego¹⁴ pn: „Realizacja działań służących upowszechnianiu wiedzy z zakresu uzależnień behawioralnych, w tym opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno - edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień behawioralnych”, realizowanego w ramach Narodowego Programu Zdrowia zadanie 5.2.2. pkt 1 Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym m.in. prowadzenie kampanii społecznych, wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych. Nazwa własna projektu „Raz, dwa, trzy, uzależniasz się ty – reportaże i wywiady o uzależnieniach”.

Zakres przedmiotowy umowy obejmował wsparcie dla powstania rzetelnych, merytorycznych reportaży i wywiadów poświęconych uzależnieniom behawioralnym. Projekt zakładał powstanie czterech reportaży oraz pięciu wywiadów poświęconych tematyce uzależnień.

Zadanie realizowane było w okresie od 1 marca 2019 r. do 31 grudnia 2019 r. W umowie, całkowity koszt jego realizacji określono na kwotę 51 310 zł, w tym wkład własny 1 760 zł (środki finansowe) oraz 2 550 zł jako wartość wkładu osobowego¹⁵.

(akta kontroli str. 498-565)

Dotacja celowa, przyznana na podstawie umowy nr 34/HB/2019 została wykorzystana w 98,21%, tj. w wysokości 46 157,60 zł. Zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji celowej, w wysokości 842,40 zł, dokonano w dniu 14 stycznia 2020 r.

(akta kontroli str. 55-64, 80, 1342)

Zakładane cele zadania zostały osiągnięte. Fundacja przeprowadziła ewaluację zadania, gdzie w raporcie ewaluacyjnym znalazły się informacje

¹² W tym świadczeń wolontariuszy i pracy społecznej członków.

¹³ Zmienionej aneksem nr 1 z dnia 30 września 2019 r. dotyczącym zmiany; terminu zakończenia zadania, złożenia sprawozdania finansowego i merytorycznego z całości realizacji zadania oraz części składowych preliminarza stanowiącego załącznik nr 2 i 3 do umowy.

¹⁴ Określonego w art. 88 ust 4 pkt 1 ustawy o grach hazardowych.

¹⁵ W tym świadczeń wolontariuszy i pracy społecznej jej członków.

o rekrutacji do projektu, autorach, tutorach, materiałach i efektach prac autorów reportaży i wywiadów, miejscu ich publikacji.

(akta kontroli str.1290-1323)

5. Na podstawie umowy nr 35/HB/2019¹⁶ przyznano Fundacji dotację w kwocie 26 000 zł na realizację zadania publicznego¹⁷ pn. „Realizacja działań służących upowszechnianiu wiedzy z zakresu uzależnień behawioralnych, w tym opracowanie i upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych dotyczących problematyki uzależnień behawioralnych”, realizowanego w ramach Narodowego Programu Zdrowia zadanie 5.2.2. pkt 1 Prowadzenie działalności informacyjno-edukacyjnej dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym m.in. prowadzenie kampanii społecznych, wydawanie materiałów informacyjno-edukacyjnych. Nazwa własna projektu „Uzależnienia behawioralne widziane okiem polskich naukowców” - cykl konferencji promujących badania dofinansowane ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych.

Zakres przedmiotowy umowy obejmował wypromowanie badań realizowanych przez polskich naukowców w obszarze uzależnień behawioralnych poprzez realizację 4 konferencji prasowych poświęconych wynikom badań a mających na celu wzmacnianie wiedzy i świadomości dziennikarzy prasy, radia i telewizji, o tematyce uzależnień behawioralnych. Konferencje zrealizowano w Warszawie, Katowicach (dwie) i Bydgoszczy. Zadanie realizowane było w okresie od 2 stycznia 2019 r. do 30 listopada 2019 r. W umowie, całkowity koszt jego realizacji określono na kwotę 31 900 zł, w tym wkład własny w wysokości 2 700 zł (środki finansowe) oraz 3 200 zł jako wartość wkładu osobowego¹⁸.

(akta kontroli str. 394-455)

Dotacja celowa, przyznana na podstawie umowy nr 35/HB/2019, została wykorzystana w 97,35%, tj. w wysokości 25 310,30 zł. Zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji celowej przyznanej na realizację zadania w wysokości 689,70 zł dokonano w dniu 13 grudnia 2019 r.

(akta kontroli str. 55-64, 80, 1342)

Fundacja sporządziła raport ewaluacyjny, w którym zamieszczone zostały informacje o:

- zrealizowanych konferencjach poświęconych wynikom badaniom finansowanych przez Biuro w zakresie tematyki uzależnień behawioralnych,
- opracowaniu i streszczeniu najważniejszych wyników badań,
- informacjach prasowych.

(akta kontroli str.1290-1323, 1324-1336)

6. Na podstawie umowy nr 187/BO/H9/2019¹⁹ przyznano Fundacji dotację w kwocie 40 000 zł na realizację zadania publicznego²⁰ pn. „Szkolenia

¹⁶ Zmienionej aneksem nr 1 z dnia 3 października 2019 r. dotyczącym zmiany; terminu zakończenia zadania, złożenia sprawozdania finansowego i merytorycznego z całości realizacji zadania oraz części składowych preliminarza stanowiącego załącznik nr 2 i 3 do umowy.

¹⁷ Określonego w art. 88 ust 4 pkt 1 ustawy o grach hazardowych.

¹⁸ W tym świadczeń wolontariuszy i pracy społecznej jej członków.

¹⁹ Zmienionej aneksem nr 1 z dnia 13 czerwca 2019 r. dotyczącym zmiany; terminu wykonania zadania publicznego, terminu złożenia sprawozdań z całości realizacji zadania – do dnia 30.09.2019 r., kosztorysu zadania ze względu na wysokość i rodzaj kosztów, procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania, harmonogram zadań i transzy środków. Zmienionej aneksem nr 2 z dnia 21 sierpnia 2019 r. dotyczącym zmiany kosztorysu, harmonogramu zadań i transzy

przygotowujące nowych realizatorów programów profilaktyki uniwersalnej, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji”, realizowanego w ramach Narodowego Programu Zdrowia zadanie 2.3.1. pkt 1 Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji procesów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego. Nazwa własna projektu „Szkolenia przygotowujące nowych realizatorów programów dobrej jakości, rekomendowanych w systemie rekomendacji Unplugged”.

Zakres przedmiotowy umowy obejmował:

- zwiększenie dostępu dzieci i młodzieży oraz ich rodziców do programów profilaktycznych z zakresu profilaktyki uniwersalnej, rekomendowanych w ramach krajowego systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego,
- zwiększenie liczby realizatorów rekomendowanych programów profilaktycznych w tym programie Unplugged, którego celem jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych takich jak alkohol, tytoń, narkotyki przez młodzież w wieku 12-14 lat, poprzez szkolenie adresowane dla: nauczycieli, pedagogów, terapeutów, psychologów szkolnych.

Zadanie realizowane było w okresie od 2 stycznia 2019 r. do 31 października 2019 r. W umowie, całkowity koszt jego realizacji określono na kwotę 56 640 zł, w tym wkład własny w wysokości 11 840 zł (środki finansowe) oraz 4 800 zł jako wartość wkładu osobowego²¹.

(akta kontroli str. 104-190)

Dotacja celowa, przyznana na podstawie umowy nr 187/BO/H9/2019, została wykorzystana w 99,89%, tj. w wysokości 39 954,84 zł. Zwrotu niewykorzystanej kwoty dotacji celowej przyznanej na realizację zadania w wysokości 45,16 zł dokonano w dniu 25 listopada 2019 r., tj. z dziesięciodniowym opóźnieniem.

(akta kontroli str. 55-64, 80, 1342)

Celem głównym rekomendowanego przez Biuro programu Unplugged jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych takich jak alkohol, tytoń, narkotyki przez dzieci i młodzież. Fundacja w oparciu o umowę dotacji nr: 187/BO/H9/2019 zorganizowała i przeprowadziła pięć dwudniowych szkoleń, w których udział wzięło 107 uczestników. Po przeprowadzonych szkoleniach, uczestnicy wypełniali ankiety ewaluacyjne, które następnie stały się podstawą sporządzenia przez Fundację raportu ewaluacyjnego. Ewaluacja wskazuje na podniesienie i ugruntowanie posiadanej przez uczestników szkoleń wiedzy niezbędnej do realizacji programów profilaktycznych w zakresie skutecznej profilaktyki w używaniu substancji psychoaktywnych.

środków. Zmienionej aneksem nr 3 z dnia 31 sierpnia 2019 r. dotyczącym zmiany terminu wykonania zadania publicznego tj w okresie 2 stycznia 2019 r. – 31 października 2019 r.

²⁰ Określonego w art. 88 ust 4 pkt 5 ustawy o grach hazardowych.

²¹ W tym świadczeń wolontariuszy i pracy społecznej jej członków.

Dzięki udziałowi w szkoleniach, uczestnicy zostali przygotowani do realizacji programu Unplugged.

(akta kontroli str. 1290-1323, 1347-1357, 1361-1371)

Na dzień 31 grudnia 2019 r. przyznane dotacje celowe w łącznej kwocie 276 733,90 zł, uwzględniającej zwroty niewykorzystanych środków dotacji, stanowiły 84,88% przychodów Fundacji osiągniętych ogółem w 2019 r. (326 003,90 zł).

Fundacja otrzymała z Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych łącznie 280 100 zł dotacji w 2019 roku, z czego wykorzystwała 275 793,78 zł.

(akta kontroli str. 4-40, 1342, 987-993)

Wnioski o udzielenie dotacji złożone były w terminie oraz zawierały wszystkie wymagane elementy określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 31 października 2017 r. w sprawie uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych²².

(akta kontroli str. 79, 126-175, 413-451, 518-559, 625-666, 729-778, 827-876, 1259-1265)

Ponadto, w 2019 r., Fundacja w ramach zadania konkursowego nr 12, realizowanego przez Narodowy Program Zdrowia (zadanie 5.2.2. pkt 1), złożyła wniosek o przyznanie dotacji, który nie uzyskał akceptacji Biura. W ramach tego wniosku, Fundacja wystąpiła o dofinansowanie w wysokości 1 472 055 zł zaś całkowity koszt projektu określono na 1 558 899 zł. Termin realizacji projektu pn: „Włącz relację” określono na 2 stycznia 2019 r. – 31 grudnia 2019 r.

(akta kontroli str. 272–393)

W związku z nieprzyznaniem przez Biuro dotacji do ww. wniosku, Fundacja nie skorzystała z uprawnień wynikających z § 10 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 31 października 2017 r. w sprawie uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań ze środków Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych i nie występowała do Biura o dokonanie ponownej oceny wniosku.

(akta kontroli str. 67, 81)

Stosownie do wymogów określonych w art. 150 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych²³, umowy o dofinansowanie realizacji zadań ze środków Funduszu określały szczegółowy opis zadania, termin realizacji, kwotę dofinansowania, termin i sposób przekazywania środków, sposób rozliczenia się z otrzymanej dotacji oraz tryb kontroli wykonania zadania.

(akta kontroli str. 104-190, 394-455, 498-565, 605-666, 710-788, 802-878)

W dniach 12 czerwca 2019 r. – 9 sierpnia 2019 r. KBPN, jako dysponent części budżetowych sprawujący nadzór i kontrolę nad prawidłowością wykorzystania dotacji, przeprowadził kontrolę²⁴ realizacji zadania publicznego pod nazwą „Szkolenia przygotowujące nowych realizatorów programów profilaktyki uniwersalnej” rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji Dział VI pkt 2: Krajowego Programu Przeciwdziałania Narkomanii realizowanego na podstawie umowy 187/BO/H9/2019 z dnia 2 stycznia 2019 r. Kontrolą objęto wydatki poniesione za okres 2 stycznia 2019 r. – 5 czerwca 2019 r.

²² Dz.U. z 2017 r., poz. 2029

²³ Dz.U. z 2019 r., poz. 869, ze zm.

²⁴ Protokół kontroli finansowej z dnia 9 sierpnia 2019 r. znak DNZZ.BO.441.3.19

W wyniku przeprowadzonej kontroli, Biuro wydało następujące zalecenia pokontrolne:

1. Przesyłanie do Biura informacji dotyczących osoby poświadczającej za zgodność z oryginałem kopie przesyłanych dokumentów oraz informacji czy osoba ta jest uprawniona do potwierdzania dokumentów za zgodność z oryginałem.
2. Zaprowadzenie odrębnej ewidencji zdarzeń do każdej zawartej umowy dotacyjnej, dla wszystkich zespołów kont, na których dokonywano ewidencji operacji związanych z projektem. Wyodrębnienie kont zespołu „5” wraz z rozbudowanym systemem analitycznym odpowiadającym strukturze preliminarza do umowy.
3. Zawieranie umów wolontariackich obejmujących: dane organizacji, która zawiera umowę, zakres pracy, wartość pracy i czas jej wykonania a także ewidencję czasu pracy wolontariuszy potwierdzonych przez osobę upoważnioną. Wyodrębnienie kont pozabilansowych i księgowanie środków własnych niefinansowych na podstawie dokumentu KP.
4. Sporządzanie przelewów bankowych umożliwiających przypisanie wydatku do konkretnego dokumentu księgowego. Prowadzenie wpłat, wypłat, oraz rozliczanie zaliczek za pośrednictwem odrębnej gospodarki kasowej projektu, tj. ujmowanie ich w raporcie kasowym z wykorzystaniem odpowiednich dokumentów (KP, KW) posiadających: chronologiczną numerację, akceptację pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym a także informację o zatwierdzeniu wypłaty.
5. Załączanie do umów zlecenia kompletnych oświadczeń zleceniobiorców w zakresie obowiązku ubezpieczenia społecznego z tytułu wykonywania zleconych czynności.
6. Zgodnego z zapisami ustawy o rachunkowości²⁵ dokonywania korekt na dokumentach.
7. Podpisywania umów z kontrahentami umożliwiającymi kontrolę wystawianych faktur po wykonaniu usługi.
8. Prawidłowego opisywania faktur i innych dokumentów księgowych dokumentujących wydatki ze środków dotacji i własnych z uwzględnieniem celowości przeznaczenia planowanego wydatku.
9. Dostarczenie do Biura brakujących dokumentów nieprzedłożonych do kontroli.
10. Prowadzenie wyodrębnionych rachunków bankowych do obsługi każdej umowy zawartej z Biurem.
11. Dostarczenie do Biura wyjaśnień (dokumentów) w związku z zawieraniem umów pomiędzy Fundacją a członkami zarządu Fundacji prowadzącymi działalność gospodarczą.
12. Uzupelnienie dokumentacji o potwierdzoną ewidencję czasu pracy do wszystkich wystawionych rachunków przez osoby zatrudnione przy realizacji projektu.
13. Zatwierdzenie i poddanie kontroli merytorycznej i formalno-rachunkowej wszystkich dokumentów generujących wydatek z udzielonej dotacji przed ich zaksięgowaniem.
14. Właściwe i czytelne sporządzania i podpisywanie umów cywilno-prawnych z kontrahentami.

W celu realizacji zadań pokontrolnych, Fundacja wdrożyła nałożone przez Biuro zalecenia oraz poinformowała Biuro o ich realizacji. Do odpowiedniego udokumentowania operacji związanych z realizowanymi projektami, Fundacja prowadzi wyodrębnione konta zespołu „7”, tj. konto 751 – „Otrzymane dotacje”, oraz konta: 752-759 – „Koszty realizacji dotacji”, wraz z kontami analitycznymi, które odpowiadają poszczególnym pozycjom zgłoszonych preliminarzy. Fundacja nie prowadzi zapisów operacji gospodarczych w oparciu o konta zespołu „5”. W ramach kontroli dokonano sprawdzenia prawidłowości wdrożenia zaleceń pokontrolnych na badanej próbie kosztów wynikających z umowy 26/HE/2019.

(akta kontroli str. 81, 236-249, 930-986, 994-1258, 1266-1274)

²⁵ Ustawa o rachunkowości z dnia 29 września 1994 r. (Dz. U. z 2019 r. poz. 351)

Fundacja, zgodnie z wymogami określonymi w art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, prowadziła wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonanych z tych środków.

W zakładowym planie kont wyodrębnione zostało konto księgowo 751 „Otrzymane dotacje”. W celu realizacji zadań finansowanych ze środków dotacji, Fundacja utworzyła odrębne subkonta dla każdego projektu.

(akta kontroli str. 41, 255-271, 988-993)

Umowy o dofinansowanie zawierały odrębne numery rachunków bankowych na jakie Biuro przekazywało dotacje, umożliwiające finansowanie zobowiązań z nich wynikających, z zastrzeżeniem umów: nr 33/HB/2019, nr 34/HB/2019 i nr 35/HB/2019, gdzie dotacje były przekazywane na ten sam rachunek bankowy²⁶. Jednak umowy o dofinansowanie: nr 33/HB/2019, nr 34/HB/2019 i nr 35/HB/2019, realizowane w ramach Narodowego Programu Zdrowia, dotyczyły realizacji tego samego zadania²⁷.

(akta kontroli str. 987-993)

Niższe niż przewidywano wykorzystanie dotacji wynikało z niższych niż zakładano kosztów oraz realizacji zadań w węższym zakresie niż określony w umowach.

(akta kontroli str. 80)

Szczegółowym badaniem wydatków finansowanych z dotacji objęto umowę, rachunki, faktury potwierdzenia wykonania płatności, dotyczące realizacji zadania wynikającego z umowy nr: 26/HE/2019. Po sprawdzeniu 41 dokumentów księgowych na kwotę 81 tys. zł, tj. 29,47 % wydatkowanej kwoty dotacji w roku 2019, stwierdzono, że wydatki zostały dokonane w wysokości kwot określonych w umowie, gospodarnie i zgodnie z ich postanowieniami. Badana próba dotyczyła wydatków wyłączonych ze stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²⁸.

(akta kontroli str. 808-878, 1266-1269, 994-1258, 1270-1274)

Poziom współfinansowania zadań publicznych przez Fundację był nie wyższy niż określony w umowach o dofinansowanie i kryteriach konkursów, w wyniku których przyznano dotacje. W 2019 r. Fundacja nie finansowała ze środków dotacji odsetek lub kar umownych będących efektem nieterminowych płatności bądź niewywiązywania się z realizowanych zadań.

(akta kontroli str. 41, 84, 988-993)

W trakcie oraz po zakończeniu realizacji zadań, Biuro zwracało się do Fundacji o udzielenie dodatkowych informacji i wyjaśnień w sprawie sprawozdań merytorycznych i finansowych. Korespondencja w tym zakresie odbywała się z wykorzystaniem kanału informacyjnego Systemu Trimtab. Analiza korespondencji pomiędzy Biurem a Fundacją, w odniesieniu do poszczególnych projektów, wskazała, że Biuro żądało od Fundacji złożenia dodatkowych informacji i wyjaśnień wówczas, gdy przedstawione przez Fundację informacje były niejasne lub niezbędne było złożenie precyzyjnych wyjaśnień w zakresie poniesienia i udokumentowania kosztów związanych z realizacją projektów.

²⁶ Nr 37 2130 0004 2001 0531 3895 0005 prowadzony przez Volkswagen Bank Polska SA.

²⁷ Zadanie 2.3.1. pkt 1 Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach systemu rekomendacji procesów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

²⁸ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm.

W wyniku analizy złożonych sprawozdań częściowych za I półrocze 2019 r. z realizacji zadań objętych umową o dotację nr: 26/HE/2019, 33/HB/2019 i 35/HB/2019, Biuro stwierdziło niezachowanie procentowego udziału dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego, z czego odnośnie umowy nr:

-26/HE/2019 stwierdzono wydatkowanie kwoty 42 665,82 zł, co stanowiło 61,92 % otrzymanej dotacji w wysokości 68 900 zł,

-33/HB/2019 stwierdzono wydatkowanie kwoty 12 077,50 zł, co stanowiło 43,13 % otrzymanej dotacji w wysokości 28 000 zł,

-35/HB/2019 stwierdzono wydatkowanie kwoty 14 008 zł, co stanowiło 60,90% otrzymanej dotacji w wysokości 23 000 zł.

Wstrzymano tym samym dalsze finansowanie projektów do momentu wydatkowania już otrzymanych przez Fundację środków. Powyższe skutkowało złożeniem przez Fundację dodatkowych sprawozdań finansowych²⁹.

W uzupełnieniu sprawozdań częściowych za I półrocze 2019 r. z realizacji zadań objętych umową nr:

-187/BO/H9/2019 - Biuro zwróciło się o rozliczenie przekazanej kwoty w wysokości 25 tys. zł oraz skorygowanie zestawienia rachunków, tj. wpisanie nazw wystawców faktur VAT, uszczegółowienie poszczególnych pozycji wydatków oraz skorygowanie okresu rozliczeniowego.

-34/HB/2019 Biuro zwróciło się o skorygowanie pomyłki odnośnie kwalifikacji kosztów pozycji M13 na M2 w wysokości 1 300 zł.

W trakcie kontroli, tj. 23 marca 2020 r. Biuro zaakceptowało sprawozdanie końcowe w zakresie merytorycznym do umowy nr 187/BO/H9/2019. W części finansowej sprawozdania końcowego do umowy 187/BO/H9/2019, Biuro zwróciło się o: umieszczenie numerów pozycji przy poszczególnych działaniach zgodnie z kosztorysem umowy i opisem wykonania zadania, uszczegółowienie harmonogramu realizacji poszczególnych działań, zmianę procentowego udziału kosztów administracyjnych i rzeczowych oraz dokonanie zmian w kosztorysie mających na celu osiągnięcie maksymalnego procentowego udziału dotacji w wysokości 70,8%³⁰.

(akta kontroli str. 88-96,198-232, 456-495,570-602,667-707,789-804,879-927,1347-1354)

Obowiązki sprawozdawcze w zakresie realizacji umowy nr: 26/HE/2019, 32/HB/2019, 33/HB/2019, 34/HB/2019, 35/HB/2019, 187/BO/H9/2019, zostały określone w § 10 każdej umowy o udzielenie dotacji. Fundacja sporządziła i terminowo przedłożyła do Biura sprawozdania częściowe z ww. umów³¹, w tym rozliczenia merytoryczne i finansowe.

Sprawozdania końcowe do umów o numerach: 32/HB/2019, 33/HB/2019, 35/HB/2019 Fundacja sporządziła i terminowo przedłożyła do Biura, natomiast:

- sprawozdanie roczne do umowy nr 26/HE/2019 w części finansowej złożono 4 grudnia 2019 r., tj. z 4 - dniowym opóźnieniem,

²⁹ Sprawozdanie finansowe dodatkowe z wykonania wydatków zadania publicznego do umowy 26/HE/2019 złożone 16 września 2019 r., sprawozdanie finansowe dodatkowe z wykonania wydatków zadania publicznego do umowy 33/HB/2019 złożone 6 października 2019 r., sprawozdanie finansowe dodatkowe z wykonania wydatków zadania publicznego do umowy 35/HB/2019 złożone 27 września 2019 r.

³⁰ W § 4 pkt 1 umowy z dnia 2 stycznia 2019 r. strony określiły udział dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego w wysokości nie większej niż 70,63 %. Fundacja w części dotacyjnej wykorzystwała kwotę 39,954,84 zł. co stanowi 70,54 % całego zadania

³¹ Nie dotyczy umowy 32/HB/2019, w której z uwagi na termin realizacji zadania nie przewidziano konieczności sporządzenia i przekazania do Biura sprawozdania częściowego.

- sprawozdanie roczne do umowy nr 34/HB/2019 w części finansowej złożono 6 lutego 2020 r., tj. z 6 - dniowym opóźnieniem, zaś w części merytorycznej złożono 5 lutego 2020 r., tj. z 5 - dniowym opóźnieniem,
- sprawozdanie roczne do umowy nr 187/BO/H9/2019 w części finansowej złożono 4 grudnia 2019 r., tj. z 4 - dniowym opóźnieniem.

W złożonych do kontroli wyjaśnieniach, Prezes jak i Członek Zarządu Fundacji wskazały, że przyczyną niedochowania terminów złożenia sprawozdań końcowych dotyczących umów: nr 26/HE/2019, nr 34/HB/2019, nr 187/BO/H9/2019, były trudności techniczne, uniemożliwiające naniesienie danych w Systemie Trintab oraz brak odpowiedniego formularza w Systemie Trintab.

Analiza zapisów w Systemie Trintab oraz korespondencja e-mail pomiędzy Fundacją a Biurem wskazują na podjęte próby terminowego złożenia sprawozdań końcowych do umów: nr 26/HE/2019, nr 34/HB/2019, nr 187/BO/H9/2019 przez Fundację.

(akta kontroli str. 70-75, 83-84, 100, 191-197, 232, 928-929, 805-807, 708-709, 603-604, 566-569, 496-497, 1281-1287, 1337-1341, 1343-1346)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono jedynie 3 przypadki nieterminowego regulowania płatności wobec kontrahentów³², w tym: jedną fakturę VAT³³ wystawioną za usługę gastronomiczną dla realizatorów i uczestników szkolenia w dniu 8 października 2019 r. w Cieszynie, opłaconą jeden dzień po terminie wymagalnym, fakturę VAT³⁴ wystawioną za wyżywienie w ramach przerwy kawowej dla realizatorów i uczestników szkolenia w dniu 11 października 2019 r. w Warszawie, opłaconą sześć dni po terminie wymagalnym oraz fakturę VAT³⁵ wystawioną za usługę gastronomiczną dla realizatorów i uczestników szkolenia w dniu 19 kwietnia 2019 r. w Warszawie, opłaconą jeden dzień po terminie wymagalnym. Wszystkie faktury dotyczyły realizacji projektu pn. "Zakłady bukmacherskie pod kontrolą – bezpieczne społeczeństwo bezpieczna rodzina".

Pani Dominika Krzywotulska-Grydlak odpowiedzialna za regulowanie zobowiązań wobec kontrahentów przy realizacji umowy 26/HE/2019 wyjaśniła, że opóźnienie w płatnościach za usługi wynikało z: opóźnienia w dostarczeniu do Fundacji faktur wystawionych przez DE SILVA Górny Śląsk Spółka z o.o. i Langas Group, pomimo monitów Fundacji oraz chwilowego braku dostępu do systemu elektronicznego banku z wykorzystaniem, którego Fundacja regulowała płatności.

Opóźnienia w płatnościach nie skutkowały naliczeniem odsetek za zwłokę.

(akta kontroli str. 99-100, 1092-1094, 1111-1116)

V. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wskazuje na konieczność terminowego regulowania płatności kontrahentom zewnętrznym za usługi zlecane i opłacone ze środków dotacji.

Wnioski

³² Dotyczy badanych wydatków z umowy dotacji nr 26/HE/2019.

³³ Faktura VAT nr 32134/H3420 wystawiona 9 października 2019 r. przez DE SILVA Górny Śląsk Spółka z o.o. na kwotę 665 zł termin płatności - 23 października 2019 r. data dokonania płatności – 24 października 2019 r.

³⁴ Faktura VAT nr 888/2019/FV wystawiona w dniu 9 października 2019 r., przez Langas Group na kwotę 599,99 zł termin płatności - 18 października 2019 r., data dokonania płatności 24 października 2019 r.

³⁵ Faktura VAT nr 203/76/2019 wystawiona w dniu 19 kwietnia 2019 r., przez Wik s.c. na kwotę 157,68 zł termin płatności - 19 kwietnia 2019 r., data dokonania płatności 23 kwietnia 2019 r.

VI. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie³⁶ umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Zdrowia Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Najwyższa Izba Kontroli informuje, że wystąpienia pokontrolne po kontroli wykonania budżetu państwa w 2019 r. stanowią podstawę sporządzenia *Analizy wykonania budżetu państwa i założeń polityki pieniężnej w 2019 r.*, której terminowe przedłożenie jest obowiązkiem Najwyższej Izby Kontroli określonym w art. 226 ust. 2 Konstytucji. Realizacja ustrojowego obowiązku Najwyższej Izby Kontroli w stosunku do Sejmu, umożliwiającą dochowanie przez Sejm terminu określonego w art. 226 ust. 2 Konstytucji, stanowi realizację ważnego interesu społecznego. Wobec powyższego, na podstawie art. 15z ust. 4 pkt 2 w zw. z ust. 1 pkt 10 i ust. 7 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych³⁷, organ kontrolowany zobowiązany jest w terminie określonym w art. 54 ust. 1 ustawy o Najwyższej Izbie Kontroli, wnieść zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego albo poinformować w tym terminie o niewniesieniu zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

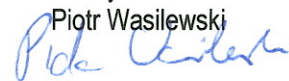
Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 14 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, 16 kwietnia 2020 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Zdrowia
Dyrektor

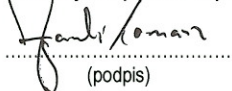
Piotr Wasilewski

(podpis)

kontroler

Tomasz Stawicki
Starszy inspektor k.p.

(podpis)

³⁶ Najwyższa Izba Kontroli zwraca się z prośbą o zgłoszenie, w miarę możliwości, zastrzeżeń opatrzonego kwalifikowanym podpisem elektronicznym, na adres elektronicznej skrzynki podawczej (ePUAP) NIK lub na adres mailowy NIK wskazany w stopce na pierwszej stronie niniejszego wystąpienia. W przypadku zaś nadania pisma z zastrzeżeniami (pisma opatrzonego własnoręcznym podpisem) w placówce pocztowej operatora wyznaczonego, NIK zwraca się z prośbą o dodatkowe przekazanie skanu tych zastrzeżeń na ww. adres mailowy.

³⁷ Dz.U. poz.374, 567 i 568